

REGULAMENTUL NR. 1191/69 (CEE) AL CONSILIULUI
din 26 iunie 1969

privind acțiunea Statelor Membre în ceea ce privește obligațiile inerente noțiunii de serviciu public în domeniul transportului feroviar, rutier și pe căi navigabile interioare

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolele 75 și 94,

având în vedere Decizia Consiliului din 13 mai 1965 de armonizare a anumitor dispoziții care aduc atingere concurenței în transportul feroviar, rutier și pe căi navigabile interioare¹,

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Adunării²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social³,

întrucât unul dintre obiectivele politicii comune în domeniul transporturilor este eliminarea disparităților care se manifestă prin impunerea de către Statele Membre a unor obligații inerente noțiunii de serviciu public întreprinderilor de transport, care pot denatura substanțial condițiile de concurență;

întrucât, în consecință, este necesar să se elimine obligațiile de serviciu public definite în prezentul Regulament; întrucât, cu toate acestea, în anumite cazuri menținerea acestora este indispensabilă pentru a garanta prestarea de servicii de transport corespunzătoare; întrucât prestarea se apreciază în funcție de oferta și cererea de transport existente, precum și de nevoile colectivității;

întrucât măsurile de eliminare nu se aplică la tarifele și la condițiile de transport impuse întreprinderilor în domeniul transporturilor de călători în beneficiul uneia sau mai multor categorii sociale speciale;

întrucât, pentru aplicarea acestor măsuri, trebuie să se definească diferitele obligații de serviciu public care fac obiectul prezentului regulament; întrucât aceste obligații cuprind obligația de a exploata, obligația de a transporta și obligația tarifară;

întrucât este necesar să se lase în sarcina Statelor Membre adoptarea, din proprie inițiativă, a măsurilor de eliminare sau de menținere a unor obligații de serviciu public; întrucât, totuși, aceste obligații sunt susceptibile să antreneze unele cheltuieli pentru întreprinderile de transport, acestea trebuie să poată prezenta autorităților competente din Statele Membre cereri de eliminare a acestei obligații;

¹ JO 88, 24.05.1965, pag. 1500/65.

² JO C 27, 28.03.1996, pag. 18.

³ JO C 49, 17.05.1968, pag.15.

întrucât este oportun să se prevadă că întreprinderile de transport nu pot să prezinte cereri de eliminare a obligațiilor de serviciu public decât dacă aceste obligații atrag pentru ele dezavantaje economice stabilite conform metodelor comune definite în prezentul Regulament;

întrucât, în vederea ameliorării exploataării, întreprinderile de transport trebuie să aibă posibilitatea de a propune în cererea lor utilizarea altor tehnici de transport mai bine adaptate la trafic;

întrucât, hotărând menținerea unor obligații de serviciu public, autoritățile competente din Statele Membre trebuie să-și poată însoți decizia de condiții capabile să îmbunătățească randamentul prestațiilor în cauză; întrucât este necesar ca autoritățile competente, hotărând eliminarea unei obligații de serviciu public, să poată totuși prevedea, pentru a garanta prestarea unor servicii de transport suficiente, introducerea unui serviciu alternativ;

întrucât este necesar, pentru a se ține cont de interesele tuturor Statelor Membre, să se instituie o procedură comunitară pentru cazul în care eliminarea unei obligații de exploatare sau de transport ar fi de natură să interfereze cu interesele unui alt Stat Membru;

întrucât, pentru a permite organizarea corespunzătoare a examinării cererilor de eliminare a obligațiilor de serviciu public prezentate de către întreprinderi, trebuie stabilit, pe de o parte, termenul de prezentare a acestor cereri și, pe de altă parte, termenul de examinare a acestor cereri de către Statele Membre;

întrucât, în temeiul articolului 5 din Decizia Consiliului din 13 mai 1965 de armonizare a anumitor dispoziții care aduc atingere concurenței în transportul feroviar, rutier și pe căi navigabile interioare, menținerea unei obligații de serviciu public definite în prezentul Regulament, decise de către autoritățile competente, comportă obligația de a compensa costurile care decurg, în această privință, pentru întreprinderile de transport;

întrucât dreptul la compensarea costurilor trebuie să survină pentru întreprinderile de transport odată cu decizia Statelor Membre de a menține o obligație de serviciu public; întrucât, datorită caracterului anual al sistemului bugetar, acest drept nu se poate naște, în perioada inițială de aplicare a prezentului Regulament, înainte de 1 ianuarie 1971; întrucât această dată poate fi prelungită, în cazul prelungirii termenelor de examinare a cererilor întreprinderilor de transport;

întrucât, de asemenea, articolul 6 din Decizia Consiliului din 13 mai 1965 de armonizare a anumitor dispoziții care aduc atingere concurenței în transportul feroviar, rutier și pe căi navigabile interioare, prevede că Statele Membre trebuie să realizeze compensarea costurilor care decurg, în domeniul transportului de călători, din aplicarea unor tarife și condiții de transport impuse în beneficiul unei categorii sociale speciale; întrucât această compensare trebuie să aibă loc începând cu 1 ianuarie 1971; întrucât această dată poate fi amânată cu un an, pe baza unei proceduri comunitare, în cazul unor dificultăți deosebite într-un Stat Membru;

întrucât compensarea costurilor care decurg pentru întreprinderile de transport din menținerea obligațiilor de serviciu public trebuie să se efectueze conform unor metode comune; întrucât, pentru a stabili aceste compensații, trebuie să se ia în considerare repercusiunile pe care încetarea acestor obligații le poate avea asupra activității întreprinderii;

întrucât dispozițiile prezentului Regulament trebuie să se aplice oricărei noi forme de obligație de serviciu public astfel cum este definită prin prezentul Regulament impusă unei întreprinderi de transport;

întrucât compensările care rezultă din aplicarea prezentului Regulament sunt acordate de către Statele Membre în baza unor metode comune stabilite prin prezentul Regulament, este necesar ca aceste compensații să fie scutite de procedura de informare prealabilă prevăzută la articolul 93 alineatul (3) din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene;

întrucât Comisia trebuie să poată obține din partea Statelor Membre toate informațiile utile cu privire la aplicarea prezentului Regulament;

întrucât, pentru a permite Consiliului să examineze situația existentă în fiecare Stat Membru privind punerea în aplicare a prezentului Regulament, Comisia trebuie să prezinte Consiliului un raport în această privință până la 31 decembrie 1972;

întrucât este preferabil ca Statele Membre să pună la dispoziția întreprinderilor de transport mijloacele corespunzătoare prin care să-și poată pună în valoare interesele în legătură cu deciziile individuale luate de către Statele Membre în conformitate cu prezentul Regulament;

întrucât prezentul Regulament se aplică actualmente activităților de transport feroviar ale celor șase întreprinderi naționale de transport feroviar din Statele Membre și, în cazul celorlalte întreprinderi de transport, întreprinderilor care nu realizează în principal transporturi cu caracter local sau regional, Consiliul trebuie să decidă, în decurs de trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, asupra acțiunilor care trebuie întreprinse în ceea ce privește obligațiile de serviciu public pentru serviciile de transport care nu intră sub incidența prezentului Regulament,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Secțiunea I. Dispoziții generale

Art. 1

(1) Statele Membre elimină obligațiile inerente noțiunii de serviciu public, definite în prezentul Regulament, impuse în domeniul transporturilor feroviare, rutiere și pe căi navigabile interioare.

(2) Totuși, obligațiile pot fi menținute în măsura în care acestea sunt indispensabile pentru garantarea prestării unor servicii de transport corespunzătoare.

(3) Alineatul (1) nu se aplică, în domeniul transportului de călători, tarifelor și condițiilor de transport impuse de către un Stat Membru în beneficiul uneia sau mai multor categorii sociale speciale.

(4) Costurile care decurg din menținerea obligațiilor prevăzute la alineatul (2) pentru întreprinderile de transport, precum și din aplicarea tarifelor și condițiilor de transport menționate la alineatul (3) fac obiectul compensărilor, conform metodelor comune enunțate în prezentul Regulament.

Art. 2

(1) „Obligații de serviciu public” înseamnă obligații pe care, dacă ar lua în considerare propriul interes comercial, întreprinderea de transport nu și le-ar asuma sau nu și le-ar asuma în aceeași măsură, nici în aceeași condiții.

(2) Obligațiile de serviciu public în sensul alineatului (1) constau în obligația de exploatare, obligația de transport și obligația tarifară.

(3) În scopul prezentului Regulament, este considerată obligație de exploatare obligația întreprinderilor de transport de a adopta, pentru liniile sau instalațiile a căror exploatare le-a fost încredințată prin concesiune sau autorizare echivalentă, toate măsurile în vederea garantării unui serviciu de transport care să răspundă normelor stabilite referitoare la continuitate, regularitate și capacitate. În același timp sunt vizate obligațiile de a asigura exploatarea serviciilor complementare, precum și obligația de a întreține în bună stare liniile și materialul, în măsura în care acesta este excedentar în raport cu ansamblul rețelei și instalațiilor, după eliminarea serviciilor de transport.

(4) În scopul prezentului Regulament, este considerată obligație de transport, obligația întreprinderilor de transport de a accepta și de a efectua orice transport de călători sau mărfuri la tarife și în condiții de transport stabilite.

(5) În scopul prezentului Regulament, este considerată obligație tarifară obligația întreprinderilor de transport de a aplica tarife stabilite sau omologate de către autoritățile competente, contrare interesului comercial al întreprinderii și rezultând fie din impunerea, fie din refuzul de a modifica măsurile tarifare speciale, mai ales pentru anumite categorii de călători, anumite categorii de produse sau pentru anumite relații.

Dispozițiile paragrafului precedent nu se aplică obligațiilor care decurg din măsurile generale de politică a prețurilor aplicate tuturor activităților economice sau din măsurile luate în ce privește tarifele și condițiile generale de transport în vederea organizării pieței transporturilor sau a unei părți a pieței.

Secțiunea II. Principii comune pentru eliminarea sau menținerea obligațiilor de serviciu public

Art. 3

(1) În cazul în care autoritățile competente din Statele Membre decid menținerea integrală sau parțială a obligației de serviciu public și când mai multe soluții garantează, în condiții similare, prestarea de servicii de transport suficiente, autoritățile competente aleg cea soluție care presupune cel mai mic cost pentru colectivitate.

(2) Prestarea de servicii de transport suficiente se apreciază în funcție de:

(a) interesul general;

(b) posibilitățile de a recurge la alte tehnici de transport și capacitatea acestora de a satisface nevoile de transport respective;

(c) tarifele și condițiile de transport care pot fi oferite utilizatorilor.

Art. 4

(1) Întreprinderilor de transport le revine obligația să solicite autorităților competente din Statele Membre încetarea totală sau parțială a unei obligații de serviciu public, în cazul în care o astfel de obligație atrage dezavantaje economice pentru ele.

(2) Prin solicitările lor, întreprinderile de transport pot propune înlocuirea tehnicii utilizate în prezent cu o altă tehnică de transport. Întreprinderile aplică dispozițiile articolului 5 pentru a calcula economiile care pot fi realizate ca metodă de îmbunătățire a situației lor financiare.

Art. 5

(1) Orice obligație de a exploata sau de a transporta comportă dezavantaje economice dacă reducerea costurilor, care poate fi realizată prin încetarea totală sau parțială a acestei obligații cu privire la prestarea sau ansamblul prestărilor supuse acestei obligații, este mai mare decât diminuarea încasărilor rezultate din această încetare.

Dezavantajele economice se stabilesc pe baza unui bilanț, actualizat dacă este cazul, al dezavantajelor economice anuale constituite din diferența dintre diminuarea costurilor anuale și diminuarea încasărilor anuale rezultate din încetarea obligației.

Cu toate acestea, dacă obligația de a exploata sau de a transporta se aplică uneia sau mai multor categorii de trafic de călători sau de mărfuri, fie pe o rețea, fie pe o parte importantă a unei rețele, estimarea cheltuielilor ce pot dispărea în cazul încetării obligației se face pe baza repartizării costurilor totale suportate de către întreprindere pentru activitatea sa de transport între diferite categorii de trafic.

În acest caz, dezavantajul economic este egal cu diferența dintre costurile afectate părții de activitate a întreprinderii căreia îi revine obligația de serviciu public și încasărilor corespunzătoare.

Dezavantajele economice se stabilesc ținând cont de repercusiunile obligației asupra întregii activități a întreprinderii.

(2) O obligație tarifară atrage dezavantaje economice dacă diferența dintre încasăările și cheltuielile de trafic supus obligației este mai mică decât diferența dintre încasăările și cheltuielile de trafic rezultate dintr-o gestiune comercială care ține cont atât de costurile prestației supuse acestei obligații, cât și de situația pieței.

Art. 6

(1) În termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, întreprinderile de transport prezintă autorităților competente din Statele Membre cererile menționate la articolul 4.

Întreprinderile de transport pot prezenta cereri după expirarea termenului prevăzut mai sus dacă acestea constată îndeplinirea condițiilor prevăzute la articolul 4 alineatul (1).

(2) Deciziile de a menține sau de a înceta la un anumit termen o obligație de serviciu public sau o parte a acesteia prevăd acordarea compensației în raport cu costurile rezultate din

obligație; valoarea compensației respective va fi stabilită în conformitate cu metodele comune prevăzute la articolele 10-13.

(3) Autoritățile competente din Statele Membre iau decizii în termen de un an de la data solicitării în ceea ce privește obligația de a exploata și a transporta și în termen de șase luni în ceea ce privește obligațiile tarifare.

Dreptul la compensație se naște la data la care autoritățile competente iau această decizie, dar în nici un caz înainte de 1 ianuarie 1971.

(4) Cu toate acestea, dacă autoritățile competente din Statele Membre consideră necesar, datorită numărului și importanței solicitărilor prezentate de către fiecare întreprindere, ele pot prelungi termenul prevăzut la alineatul (3) primul paragraf până cel târziu la 1 ianuarie 1972. În acest caz, dreptul la compensație se naște de la aceeași dată.

Atunci când înțeleg să se prevaleze de această posibilitate, autoritățile competente din Statele Membre informează despre aceasta întreprinderile interesate, în termen de șase luni de la depunerea cererilor.

În cazul unor dificultăți deosebite apărute într-un Stat Membru, la cererea acestuia și la propunerea Comisiei, Consiliul poate autoriza acest stat să prelungească până la 1 ianuarie 1973 termenul menționat în primul paragraf.

(5) În cazul în care autoritățile competente nu iau o decizie în termenul prevăzut, obligația a cărei încetare a fost solicitată în temeiul articolului 4 alineatul (1) încetează.

(6) Pe baza unui raport prezentat de către Comisie înainte de 31 decembrie 1972, Consiliul examinează situația existentă în fiecare Stat Membru în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentului Regulament.

Art. 7

(1) Decizia de menținere poate fi însoțită de stabilirea unor condiții menite să îmbunătățească randamentul prestațiilor supuse obligației în cauză.

(2) Decizia de încetare a unei obligații poate prevedea introducerea unui serviciu alternativ. În acest caz, încetarea își produce efectele numai după ce serviciul alternativ a fost dat în exploatare.

Art. 8

(1) Statul Membru în cauză comunică Comisiei, înainte de punerea lor în aplicare, măsurile de încetare a obligațiilor de exploatare sau de transport pe care intenționează să le adopte pentru liniile sau serviciile de transport susceptibile să afecteze comerțul sau traficul între Statele Membre. Informează celelalte State Membre cu privire la aceasta.

(2) În cazul în care consideră util sau la cererea unui alt Stat Membru, Comisia procedează la consultări cu Statele Membre cu privire la măsurile preconizate.

(3) Comisia adresează tuturor Statelor Membre interesate un aviz sau o recomandare în două luni de la primirea comunicării menționate la alineatul (1).

Secțiunea III. Aplicarea la transportul de călători a tarifelor și condițiilor de transport impuse în beneficiul uneia sau mai multor categorii sociale speciale

Art. 9

(1) Valoarea compensației pentru costurile care decurg, pentru întreprinderi, din aplicarea la transportul de călători a unor tarife și condiții de transport impuse în beneficiul uneia sau mai multor categorii sociale speciale se stabilește în conformitate cu metodele comune prevăzute la articolele 11-13.

(2) Compensația se datorează începând cu 1 ianuarie 1971.

În cazul unor dificultăți deosebite apărute într-un Stat Membru, la cererea acestuia și la propunerea Comisiei, Consiliul poate autoriza statul respectiv să prelungească această dată până la 1 ianuarie 1972.

(3) Cererile de compensație se prezintă autorităților competente din Statele Membre.

Secțiunea IV. Metode comune de compensare

Art. 10

(1) Valoarea compensației prevăzute la articolul 6, în cazul unei obligații de exploatare sau de transport, este egală cu diferența dintre diminuarea costurilor și diminuarea veniturilor întreprinderii ce pot rezulta din încetarea, totală sau parțială, a obligației în cauză pe perioada de timp luată în considerare.

Totuși, în cazul în care calculul dezavantajelor economice se face prin defalcarea costurilor totale suportate de către întreprindere pentru activitatea de transport între diferitele părți ale acestei activități de transport, valoarea compensației este egală cu diferența dintre costurile afectate părții de activitate a întreprinderii care are obligația de serviciu public și încasările corespunzătoare.

(2) Pentru stabilirea cheltuielilor și încasărilor menționate la alineatul (1) se ține seama de repercusiunile pe care încetarea obligației în cauză le-ar avea asupra întregii activități a întreprinderii.

Art. 11

(1) Valoarea compensației prevăzute la articolul 6 și articolul 9 alineatul (1) în cazul unei obligații tarifare este egală cu diferența între două valori, după cum urmează:

(a) Prima valoare este egală cu diferența dintre, pe de o parte, produsul numărului de unități de transport scontate și,

- fie prin tariful cel mai favorabil care poate fi cerut de către utilizatori, dacă obligația în cauză nu există;

- fie, în lipsa acestui tarif, prin tariful pe care întreprinderea l-ar fi aplicat în cadrul unei gestiuni comerciale care țin cont de costurile prestației în cauză, precum și de situația pieței

și, pe de altă parte, produsul numărului de unități de transport efective prin tariful impus în perioada de timp avută în vedere.

(b) A doua valoare este egală cu diferența dintre costul care rezultă din aplicarea tarifului celui mai favorabil sau a tarifului pe care întreprinderea l-ar fi aplicat în cadrul unei gestiuni comerciale și costul rezultat din aplicarea tarifului impus.

(2) În cazul în care, datorită situației pieței, compensația calculată în conformitate cu alineatul (1) nu permite acoperirea costurilor totale ale traficului supus obligației tarifare în cauză, valoarea compensației prevăzute la articolul 9 alineatul (1) este egală cu diferența dintre aceste costuri și încasările aferente acestui trafic. În acest calcul sunt luate în considerare eventualele compensații deja efectuate conform articolului 10.

(3) Pentru stabilirea cheltuielilor și încasărilor prevăzute la alineatul (1) se ține seama de repercusiunile pe care încetarea obligației în cauză le-ar avea asupra întregii activități a întreprinderii.

Art. 12

Pentru stabilirea costurilor care rezultă din menținerea obligațiilor se ține seama de gestionarea eficientă a întreprinderii și de prestarea unor servicii de transport de o calitate corespunzătoare.

Dobânzile aferente capitalului propriu pot fi deduse din dobânzile contabile.

Art. 13

(1) Deciziile luate în temeiul articolelor 6 și 9 stabilesc în avans valoarea compensației pentru o perioadă minimă de un an. Ele stabilesc în același timp factorii care pot determina rectificarea sumelor reprezentând valoarea compensației.

(2) Rectificarea sumelor menționate la alineatul (1) are loc în fiecare an după încheierea exercițiului financiar al întreprinderii.

(3) Plata compensațiilor stabilite în avans se efectuează prin vărsăminte eşalonate. Plata sumelor datorate ca urmare a rectificării menționate la alineatul (2) se efectuează imediat după stabilirea ajustărilor.

Secțiunea V. Impunerea unor noi obligații de serviciu public

Art. 14

(1) După data intrării în vigoare a prezentului Regulament Statele Membre nu pot impune obligații de serviciu public unei întreprinderi de transport decât în măsura în care aceste obligații sunt indispensabile pentru garantarea prestării unor servicii de transport corespunzătoare, cu excepția cazurilor care cad sub incidența articolului 1 alineatul (3).

(2) Atunci când obligațiile astfel impuse aduc întreprinderilor de transport dezavantaje economice în sensul articolului 5 alineatele (1) și (2) sau costuri în sensul articolului 9, autoritățile competente din Statele Membre prevăd, în deciziile de impunere adoptate, acordarea unei compensații pentru costurile respective. Se aplică dispozițiile articolelor 10-13.

Secțiunea VI

Dispoziții finale

Art. 15

Deciziile autorităților competente din Statele Membre adoptate în temeiul dispozițiilor din prezentul Regulament se motivează și fac obiectul unei publicări corespunzătoare.

Art. 16

Statele Membre asigură întreprinderilor de transport, în calitatea acestora de transportatori, posibilitatea de a-și susține interesele, prin mijloace adecvate, în raport cu deciziile luate în temeiul dispozițiilor prezentului Regulament.

Art. 17

(1) Comisia poate cere Statelor Membre orice informație utilă privind aplicarea prezentului Regulament. Comisia procedează la consultarea Statelor Membre interesate atunci când consideră necesar acest lucru.

(2) Compensațiile care rezultă din aplicarea prezentului Regulament sunt exceptate de la procedura de informare prealabilă prevăzută la articolul 93 alineatul (3) din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene.

Statele Membre comunică fără întârziere Comisiei, pentru fiecare obligație în parte, compensațiile cheltuielilor care decurg, pentru întreprinderile de transport, din menținerea obligațiilor de serviciu public prevăzute la articolul 2 și din aplicarea în transportul de călători a unor tarife și condiții de transport impuse în beneficiul uneia sau mai multor categorii sociale speciale.

Art. 18

(1) Statele Membre stabilesc în timp util, după consultarea Comisiei, actele cu putere de lege și actele administrative necesare punerii în aplicare a prezentului Regulament, în special a articolului 4.

(2) La cererea unui Stat Membru sau dacă este considerat oportun de către Comisie, aceasta procedează la consultarea Statelor Membre interesate cu privire la proiectele dispozițiilor menționate la alineatul (1).

Art. 19

(1) În ceea ce privește întreprinderile feroviare, prezentul Regulament se aplică, pentru activitatea lor de transport pe calea ferată, următoarelor întreprinderi:

- Société nationale des chemins de fer belges (SNCB)/Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS)
- Deutsche Bundesbahn (DB)
- Société nationale des chemins de fer français (SNCF)
- Azienda autonoma delle Ferrovie dello Stato (FS)
- Société nationale des chemins de fer luxembourgeoises (CFL)
- Naamloze Vennootschap Nederlandse Spoorwegen (NS).

(2) În ceea ce privește celelalte întreprinderi de transport, prezentul Regulament nu se aplică întreprinderilor care efectuează în principal transporturi cu caracter local sau regional.

(3) În termen de trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, Consiliul decide, pe baza principiilor și obiectivelor enunțate în Secțiunea II din Decizia din 13 mai 1965, acțiunile care urmează să fie întreprinse în materie de obligații inerente noțiunii de serviciu public pentru operațiunile de transport care nu intră sub incidența prezentului Regulament.

Art. 20

Prezentul Regulament intră în vigoare la 1 iulie 1969.

Prezentul Regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate Statele Membre.

Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 156 din data 28.06.1969